

הסכד לג'ורג'י

לעילוי נשמתו של השחקן אלון אבוטבול שהלך לעולמו השבוע.

בית יוצר
לבניין הרוח
חיל החינוך והנוער

אלון אבוטבול שיחק חיילים (ומפקדים) כמו שאף אחד אחר לא. במידה מסוימת, אני חשוב שעבור הדור שלי, ואולי גם עבור מעל ועשור מתחת- הוא היה לפעמים חלק מהדימוי של חייל ישראלי עוד לפני שהתגייסנו.

הדמויות הסדוקות, הלא שלמות, החזקות והשבירות בעת ובעונה אחת. משהו מחוספס, קצת עצוב וקצת מצחיק, חייל. ואם כבר, כמה שחקנים ישראליים אתם מכירים ששיחקו גם ב"רמבו 3" וגם ב"באטמן- האביר האפל"?

"אחד משלנו" היה יצירת מופת שאני חושב שצרכה לא מעט מפקדים ומפקדים לעתיד, ועד היום אפשר לבסס עליה סדנת ערכים ודילמות לא רעה בכלל (העלילה נכתבה בהשראה חלקית מ"פרשת פינטו"). והיה את "בופור", ואת "תיאום כוונות", ועוד כמה.

אבל פיסגת החייל העברי של אלון אבוטבול היא מעל לכל צל של ספק ג'ורג'י של שתי אצבעות מצידון. אוהל צה"לי, עם חייל שחותך סלט צה"לי, באמצע מטבח צה"לי, ומנסה להסביר מה הוא עושה שם.

זה מתחיל כשלמוצב מגיע צעיר ומבטיח בשם גדי כדי להחליף מ"מ שנהרג זמן קצר קודם לכן.

כשהוא מגיע הוא מבקש מהמ"פ שייסביר לו מה הולך כאן.

המ"פ בוחר במודע שלא להסביר לו, ובמקום זאת פוקד עליו להוציא תצפית וסיור תוך חצי שעה, ולפני זה לקחת לעצמו משהו לאכול מהמטבח. שום דבר בהנחיה של המ"פ לא מקרי לדעתי, כולל השילוח למטבח.

במטבח הוא פוגש את אחד הלוחמים שנמצא בתורנות - ג'ורג'י. וכך מתמצת לו ג'ורג'י את קיצור תולדות הלחימה בלבנון, בסיפור שמתחיל במזרח התיכון, ונגמר ב... ג'ורג'י: "מה הולך פה? תראה, אני אגיד לך את האמת, ברצינות גם אני לא הייתי בעניינים עד אתמול, אבל אתמול הביאו לנו איזה ד"ר מזרחן והוא ככה נתן לנו הרצאה על המצב, אז עכשיו הכול ברור לי.

זה הולך ככה: הנוצרים שונאים את הדרוזים ואת השיעים ואת הסונים ואת הפלסטינים. הדרוזים שונאים את הנוצרים... עכשיו לכולם יש מכנה אחד, כולם - מה זה שונאים, שונאים אותנו הישראלים. הם היו רוצים לפוצץ לנו את הצורה אם הם היו יכולים. אבל הם לא, בגלל צה"ל. טוב לא כל צה"ל, רק הפראיירים, אלה שנמצאים בלבנון... אבל מה, אי אפשר לגמור פלוגה שלמה... אז הם הולכים על האחרונים. ומי הולך אחרון? ג'ורג'י. כך שכל העניין הזה עם הסורים והשיעים והסונים והשד יודע מי - נגמר אצלי".

והסצנה הזו חכמה כי היא אמיתית.

כי היא משקפת את כל הקשת הארוכה שמתוחה בין מאמצי ה"מערכת" להסביר לחייל משהו גדול ממנו ("אתמול שלחו לפה מזרחן") לבין חייל שמנסה להבין איפה הוא בתוך התמונה הגדולה הזו.

וכשזוכרים שהסרט הזה הופק על ידי לא אחר מאשר דובר צה"ל, כחלק ממאמץ ההסברה הפנימי של לבנון הראשונה ורצועת הביטחון לציבור הישראלי, כדאי להניח שיש בסצנה הזו יותר מאשר ציניות. והיא טומנת בחובה את כל החומרים שאיתם מתמודד היום כל קצין צעיר בגיזרה - תובנת משימה, פרטים בתוך תמונה רחבה יותר, סוגיית השוויון בנטל ("רק הפראיירים, אלה שנמצאים בלבנון").

זו סצנה אמפתית גם כלפי ג'ורג'י, אבל גם כלפי המ"מ. וגם זו סצנה שלא תהיה זרה לאף קצין צעיר בעזה היום.

קצין שמגיע לגיזרה או לטייסת או למחלקת הטני"א. מבה"ד 1, או מהמלט"ק, או ישירות מהבא"ח- ואיכשהו לפעמים מוצא את עצמו מתעדכן מחייל- מה באמת הולך כאן.

ובסוף זו המציאות, המזרח התיכון לא נהיה יותר פשוט מאז, ואנחנו כמפקדים עדיין צריכים לנסות ולהסביר את התמונה הגדולה, וגם לדעת שזה בסדר שהחייל בקצה צריך לעבור בשלום עוד יום בתוך המציאות הזו.

מה לעשות עם הסצנה הזו? לקחת אולי בעיקר את הספקנות העצמית של המערכת. את היכולת של מערכת מסבירה להכיר במגבלותיה ועדיין לא לוותר על החובה לנסות ולתת פשר ומשמעות לעשייה, למשימה, לשירות.

את היכולת של מ"מ לנהל שיחה בגובה העיניים, לדעת מה הוא לא יודע, ולנסות להבין את מה שהוא לא מבין.

ניבוי זהיר: הימים, השבועות, והחודשים הקרובים לא יביאו איתם מציאות צלולה שמסבירה את עצמה לבד.

בתוך הסבך הגדול של "הסורים והשיעים והסונים והשד יודע מי"- אנחנו נצטרך להמשיך לעשות לאנשינו סדר בבלגן, לנהל שיח פתוח ואותנטי היכן ומתי שזה רלוונטי, לחדד את צידקת הדרך ולתווך הישגים שמצטרפים לתמונה שלמה.

זה חשוב לכל הג'ורג'ים באשר הם שם,
וזה חיוני כדי שנוכל להתמיד בנחישות לאורך זמן.

תא"ל
קצין החינוך והנוער הראשי
בומנדיל
סמואל
הנוער הראשי